

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 31. julij 2014

OBVESTILO

Zaradi pretirane moče v zadnji dekadi julija, predvsem v Slovenski Istri, je največjo težavo povzročal obširnejši pojav glivičnih obolenj predvsem pepelovk in plesni na kmetijskih rastlinah. Zaradi pogostih padavin je bila rast kmetijskih rastlin bujna in posebno pozornost je bilo potrebno posvetiti varstvu rastlin. Obremenjenost okolja je bila večja zaradi pogostejših škropljenj pri varstvu rastlin, saj je pogost dež spiral škropilno oblogo. Ta je bila potrebna obnove, ko je padlo več kot 30 mm dežja oziroma v primeru zelo intenzivnih padavin. Vremenske razmere povzročajo slabšo kvaliteto pridelka poletnih poljščin in vrtnin. Zaloga vode v površinskem sloju je polna, na težjih tleh je ponekod celo zastajala voda na kmetijskih površinah.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Stalnice letošnjega julija, nevihte in neurja, so tudi v zadnji julijski dekadi povzročali težave z meteorno vodo, poplavljenimi manjšimi vodotoki, hudourniki, plazenjem tal, škodo je povzročal tudi močan veter. Ob koncu dekade nas je oplazil še ciklon, ki je močno prizadel države južno od nas, k nam pa je prinesel neurja in tudi točo na severovzhodu države. Julijski rekorder v količini padavin je Portorož, kjer je v celotnem mesecu padlo 265 mm padavin, lani je padlo le 5 mm, leta 2012 pa 7 mm dežja. 29. julija je padlo kar 113,5 mm dežja.

V zadnji julijski dekadi so bile padavine po vsej državi nadpovprečne, največje je bilo seveda odstopanje na Obali.

Temperature zraka so bile v zahodnem delu države in večjem delu Dolenjske podpovprečne, najbolj so odstopale na Primorskem, več kot 1 °C. Nadpovprečne pa so bile vzhodno od osrednje Slovenije, odstopanje se je povečevalo proti severovzhodu, v Prekmurju so bile temperature zraka za več kot stopinjo Celzija nad povprečjem. Najvišje dnevne temperature zraka so se dvigale do 29 °C, le v Biljah je živo srebro enkrat preseгло 30 °C.

Sonce je sijalo le kratek čas, na severozahodu le do 30 % običajnega trajanja, na severozahodu do 80 %

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Ne preveč poletne temperature zraka so vplivale na nižje vrednosti izhlapevanja. Povprečne dekadne vrednosti so se gibale od 27 do 34 mm.

STANJE RASTLIN

Glede na sušni leti 2012 in 2013 bo letošnji pridelek po količini na splošno boljši, pa vendar optimalen pridelek tudi letošnje leto ovira spremenljivo vreme, bolezni ter škodljivci, kar je motilo dozorevanje ter spravilo. Padavine in vlažno vreme so vplivale na močnejši pojav in širjenje glivičnih obolenj, predvsem pepelovk in plesni, prav tako so bili ugodni pogoji za obolenja, ki jih povzročajo bakterije in škodljivci. Med glivičnimi boleznimi sta se pri pridelavi paradižnika na prostem v tem času pojavljala krompirjeva plesen (fitoftora) in tudi črna listna pegavost, pri pridelavi kumar kumarna plesen, pri čebuli čebulna plesen in pri bučnicah pepelovke buč. Pridelek buč v severovzhodni Sloveniji bo zaradi neugodnih razmer ponekod prepolovljen.

Zaradi obilnih padavin je vinska trta bujno rastla, zato je bilo potrebno v vinogradu posebno pozornost posvetiti varstvu vinske trte pred oidijem, peronosporo in zlato trsno rumenico ter pravočasno opraviti ostala dela. Močnejše okužbe so bile vidne predvsem na mladih listih. Potrebno je bilo paziti na pojav pozne peronospore na jagodah, še posebej pri poznih vinskih sortah. Pogost dež je spiral škropilno oblogo. Ta je bila potrebna obnove, ko je padlo več kot 30 mm dežja oziroma v primeru zelo intenzivnih padavin. Po podatkih Kmetijskega zavoda Nova Gorica se je zaradi vlažnega vremena v Vipavski dolini začela pojavljati plodova vinska mušica (*Drosophila suzukii*). Napada plodove velikega števila sadnih vrst, letos največ težav povzročča breskvam, kjer se je prvič pojavila v takšnem obsegu.

Letošnje leto so bila do konca julija koruzna polja v Sloveniji zelena tudi na prodnatih tleh. Za normalno dozorevanje bo koruza potrebovala vroče poletno vreme.

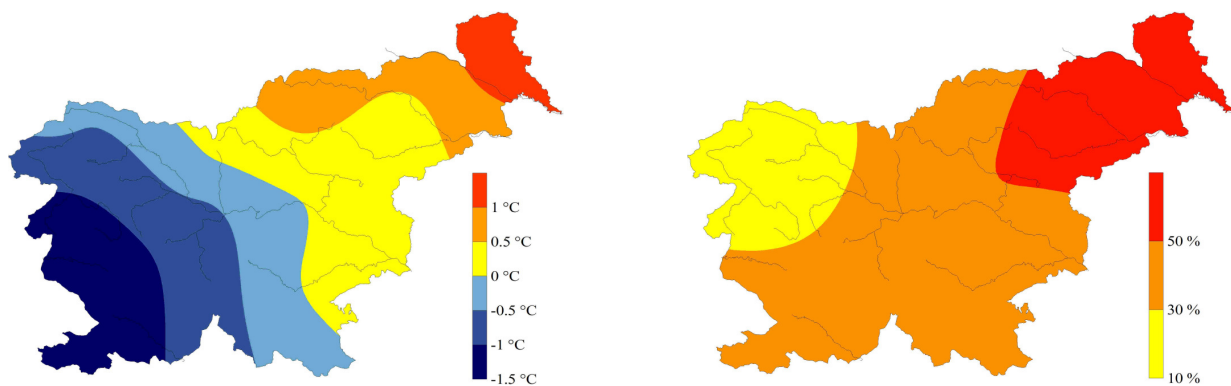
Že začetek vegetacijske sezone se je začel z dobro vodno zalogo. Tudi v poletju je bil vse do zadnjih dni julija površinski sloj kmetijskih tal zaradi pogostih padavinskih dni v večjem delu Slovenije dobro, če ne celo preobilno, preskrbljen z vodo. Na težkih tleh je ponekod prihajalo do zastajanja vode. Težave pri rasti rastlin so sprožala tudi mokra, zbita in neprezračena tla.

VODNA BILANCA

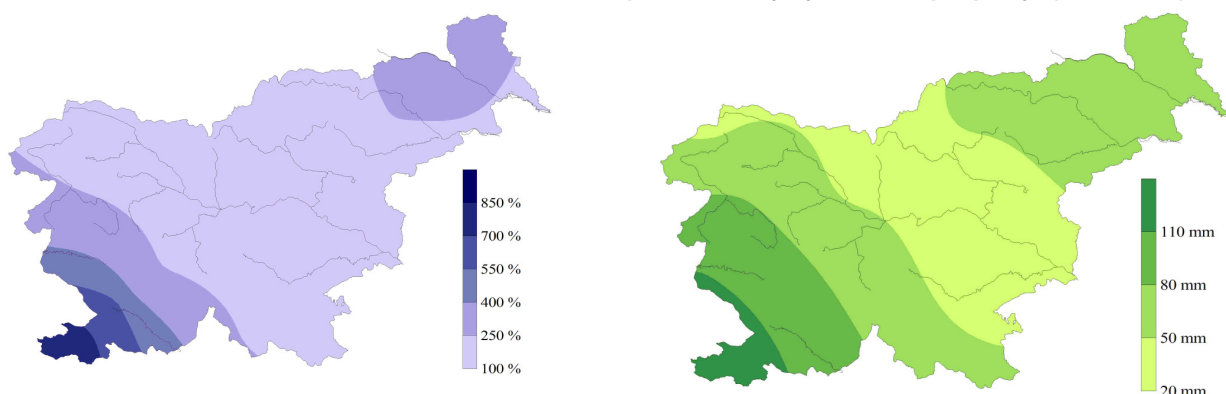
Dekadna vodna bilanca je bila ob obilici dežja povsod po državi pozitivna, najvišja seveda v Portorožu, kar 135 mm. Tudi odstopanja od povprečja so bila povsod pozitivna. Do 50 mm nad običajnimi vrednostmi je bila na območju od Kamniško-Savinjskih Alp do Krškega in Novega mesta, drugod je bilo odstopanje večje, vrednosti na Obali so presegle celo 110 mm. Vegetacijska vodna bilanca je negativna le še v Prekmurju, kjer je vodni primanjkljaj 134 mm. V Vipavski dolini in na Obali, kjer se poleti običajno pojavlja vodni primanjkljaj, je vodna bilanca pozitivna, okrog 100 oziroma 70 mm.

Odklon temperature zraka (levo) in delež ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi julija 2014 od povprečja (1971–2000)

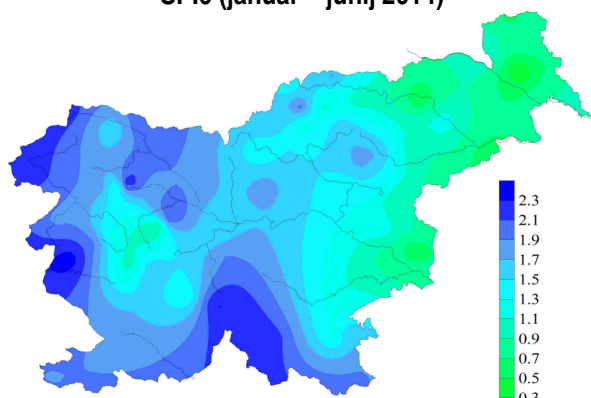
Delež padavin (levo) in odklon vodne bilance (desno) v 3. dekadi julija 2014 od povprečja (1971–2000)

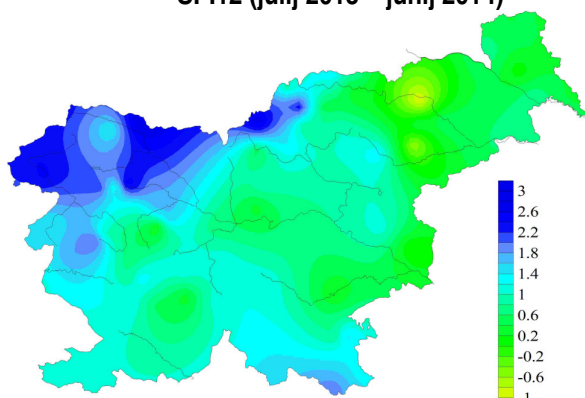
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Tako 6- kot tudi 12-mesečni SPI kažeta mokre razmere v vsej državi. Predvsem na zahodnem in južnem robu države ter na zgornjem Gorenjskem lahko v polletnem obdobju opišemo situacijo kot zelo mokro. Letne vrednosti indeksa pa kot zelo oziroma mestoma kar ekstremno mokro označujejo predvsem gorati in hriboviti severozahod države.

SPI6 (januar – junij 2014)

SPI12 (julij 2013 – junij 2014)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %